

DK-002-001202

Seat No. _____

B. Com. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Business Economics - II

(New Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001202

Time : 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

- (1) આંતરિક વિકલ્પને ધ્યાને લઈ જવાબ લખો.
- (2) દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સામે દર્શાવવામાં આવ્યા છે.

1 આપેલ વિકલ્પમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો : 20

- (1) પૂર્ણ હરીફાઈવાળા બજારમાં _____
  - (A) અસંખ્ય વેચનારા અને એક ખરીદનાર હોવા જોઈએ.
  - (B) અસંખ્ય વેચનારા અને ખરીદનારા હોવા જોઈએ.
  - (C) એક વેચનાર અને અસંખ્ય ખરીદનારા હોવા જોઈએ.
  - (D) એક વેચનાર અને એક ખરીદનાર હોવા જોઈએ.
- (2) પૂર્ણ હરીફાઈમાં ઉત્પાદનનાં સાધનો _____
  - (A) સંપૂર્ણ ગતિશીલ હોય છે.
  - (B) સંપૂર્ણ અગતિશીલ હોય છે.
  - (C) અલ્પ-ગતિશીલ હોય છે.
  - (D) ગતિશીલ અને અગતિશીલ બન્ને હોય છે.
- (3) પૂર્ણ ઈજારો _____
  - (A) વાસ્તવિક છે.
  - (B) વ્યવહારુ છે.
  - (C) અવાસ્તવિક છે.
  - (D) વાસ્તવિક અને અવાસ્તવિક બન્ને છે.
- (4) ઈજારામાં _____
  - (A) ખરીદનાર એક જ હોય છે.
  - (B) ખરીદનારા મર્યાદિત હોય છે.
  - (C) ખરીદનારા અનેક અથવા એક હોય છે.
  - (D) ખરીદનારા ઘણાં હોય છે.

- (5) કિંમત-ભેદભાવ તો જ શક્ય બને છે જો બજારમાં _____
- (A) પૂર્ણ હરીફાઈનો અભાવ હોય.
 (B) ઈજારાનો અભાવ હોય.
 (C) અલ્પહસ્તક ઈજારાનો અભાવ હોય.
 (D) દ્વિ-ઈજારાનો અભાવ હોય.
- (6) કિંમત ભેદભાવ રાખવાની દૃષ્ટિએ ઈજારાના _____
- (A) કોઈ પ્રકાર પાડવામાં આવતા નથી.
 (B) બે પ્રકાર પાડવામાં આવે છે.
 (C) ત્રણ પ્રકાર પાડવામાં આવે છે.
 (D) ચાર પ્રકાર પાડવામાં આવે છે.
- (7) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈની સ્થિતિમાં પેઢીને સમતુલાની સ્થિતિએ _____
- (A) મહત્તમ નફો અથવા ન્યુનતમ ખોટ પ્રાપ્ત થાય છે.
 (B) મહત્તમ નફો પ્રાપ્ત થાય છે.
 (C) ન્યુનતમ ખોટ પ્રાપ્ત થાય છે.
 (D) ઈષ્ટતમ નફો પ્રાપ્ત થાય છે.
- (8) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં સીમાંત આવક _____
- (A) સરેરાશ આવક કરતાં વધુ હોય છે.
 (B) સરેરાશ આવક કરતાં ઓછી હોય છે.
 (C) સરેરાશ આવક જેટલી હોય છે.
 (D) કિંમત બરાબર હોય છે.
- (9) વેચાણ ખર્ચ કરવાથી _____
- (A) વસ્તુની માંગરેખાનું સ્થાન બદલાય છે.
 (B) વસ્તુની માંગરેખાનો આકાર બદલાય છે.
 (C) વસ્તુની માંગરેખાનું સ્થાન અને આકાર બદલાય છે.
 (D) વસ્તુની માંગરેખાનું સ્થાન કે આકાર બદલાતા નથી.
- (10) વેચાણ ખર્ચ એ _____
- (A) વસ્તુને માંગ સાથે બંધ-બેસતી કરે છે.
 (B) માંગને વસ્તુ સાથે બંધ-બેસતી કરે છે.
 (C) માંગ અનુસાર વસ્તુનો પુરવઠો ઊભો કરે છે.
 (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય કામગીરી કરે છે.

- (11) અલ્પહસ્તક ઈજારામાં કિંમત-જડતા એ _____
- (A) વિશિષ્ટ ઘટના છે.
 (B) આકસ્મિક ઘટના છે.
 (C) અસામાન્ય ઘટના છે.
 (D) સામાન્ય ઘટના છે.
- (12) અલ્પહસ્તક ઈજારામાં માંગરેખા _____
- (A) સંપૂર્ણ મૂલ્ય સાપેક્ષ હોય છે.
 (B) સંપૂર્ણ મૂલ્ય અનપેક્ષ હોય છે.
 (C) ખાંચાવાળી હોય છે.
 (D) એકમ મૂલ્ય સાપેક્ષ હોય છે.
- (13) કોઈ એક દેશમાં જે કુલ ચોખ્ખું ઉત્પાદન થાય તેને શું કહેવાય ?
- (A) આંતરપ્રાંતીય ઉત્પાદન
 (B) રાષ્ટ્રીય ઉત્પાદન
 (C) પ્રાદેશિક ઉત્પાદન
 (D) રાજકીય ઉત્પાદન
- (14) અમુક નિશ્ચિત સીમા પછી ઉત્પાદન સાધન કેવા બની જાય છે ?
- (A) વિભાજ્ય
 (B) સ્થિર
 (C) અવિભાજ્ય
 (D) અસ્થિર
- (15) “ઉત્પાદનનું કોઈ પણ સાધન તેની બદલાકમાણી કરતાં જે કંઈ વધારે આવક પ્રાપ્ત કરે તે ભાડું છે.” - આ વિધાન કયા અર્થશાસ્ત્રીનું છે ?
- (A) શ્રીમતી જોન રોબિન્સન
 (B) મેયર્સ
 (C) બોલ્ડિંગ
 (D) મીલ
- (16) વેતનના મુખ્ય પ્રકારો _____
- (A) બે છે.
 (B) ત્રણ છે.
 (C) ચાર છે.
 (D) પાંચ છે.

- (17) “વ્યાજ એ આત્મસંયમનું વળતર છે.” – આ વિધાન કયા અર્થશાસ્ત્રીએ કરેલ છે ?
- (A) માર્શલ
(B) મેયર્સ
(C) સિનિયર
(D) સેલિગમેન
- (18) કેઈન્સના મતે વ્યાજ એ કેવા પ્રકારની નાણાકીય ઘટના છે ?
- (A) શુદ્ધ
(B) મિશ્ર
(C) અશુદ્ધ
(D) અટપટી
- (19) નફાના જોખમનો સિદ્ધાંત કયા અર્થશાસ્ત્રીએ આપ્યો છે ?
- (A) નાઈટ
(B) શુમ્પીટર
(C) જે. બી. ક્લાર્ક
(D) હોલી
- (20) કયા અર્થશાસ્ત્રી કહે છે કે “નફો એ મિશ્રિત અને પજવી નાખનારી આવક છે.”
- (A) શુમ્પીટર
(B) લેફ્ટવીચ
(C) ટાઉસીંગ
(D) કેઈન્સ

2 પૂર્ણ હરીફાઈવાળા બજારમાં લાંબાગાળામાં પેઢી અને ઉદ્યોગની સમતુલા સમજાવો. 10

અથવા

કિંમત ભેદભાવ એટલે શું ? તે ક્યારે શક્ય બને છે ?

3 વહેંચણીનાં સીમાંત-ઉત્પાદકતાના સિદ્ધાંતની મર્યાદાઓ જણાવો. 10

અથવા

ઈજારાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી ઈજારાનાં લક્ષણો સમજાવો.

4 વેચાણ ખર્ચની માંગરેખા પરની અસરો સમજાવો. 10

અથવા

નફાના જોખમ અને અનિશ્ચિતતાનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

5 ભાડાનો આધુનિક સિદ્ધાંત સમજાવો. 10

અથવા

અલ્પહસ્તક ઈજારો એટલે શું ? અલ્પહસ્તક ઈજારાનાં લક્ષણો સમજાવો.

6 ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ હેઠળ લાંબાગાળામાં કિંમત-નિર્ધારણ અને પેઢી તથા જુથની સમતુલા સમજાવો. 10

અથવા

વાસ્તવિક વેતનને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો.

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) Give answer according to internal options.
- (2) Figures in the right side indicate marks.

1 Choose the correct option and write : 20

- (1) In the perfect competition market there should be _____
  - (A) Several sellers and a purchaser
  - (B) Several sellers and purchaser
  - (C) One seller and several purchaser
  - (D) One seller and one purchaser
- (2) Factors of production in perfect competition are _____
  - (A) Completely dynamic
  - (B) Completely non-dynamic
  - (C) Minimum dynamic
  - (D) Dynamic and non-dynamic both of them
- (3) Perfect monopoly is _____
  - (A) Realistic
  - (B) Practical
  - (C) Unrealistic
  - (D) Realistic and unrealistic both
- (4) In monopoly purchasers _____
  - (A) is single
  - (B) are limited
  - (C) are several or single
  - (D) are several

- (5) Price discrimination becomes possible only if there is lack of _____ in the market.
- (A) Perfect competition
  - (B) Monopoly
  - (C) Oligopoly
  - (D) Bilateral monopoly
- (6) From the point of view of price discrimination there are _____ types of monopoly.
- (A) None
  - (B) Two
  - (C) Three
  - (D) Four
- (7) In the situation of monopolistic situation the firm obtains _____ in the equilibrium.
- (A) Maximum profit or minimum loss
  - (B) Maximum profit
  - (C) Minimum loss
  - (D) Optimal profit
- (8) In the monopolistic competition marginal income is _____
- (A) more than average income
  - (B) less than average income
  - (C) equal to average income
  - (D) equal price
- (9) By incurring selling cost _____
- (A) the place of demand curve changes
  - (B) the shape of demand curve changes
  - (C) the place and shape of demand curve changes
  - (D) there is no change in place or shape of demand curve
- (10) Selling cost _____
- (A) adjusts the product with demand
  - (B) adjusts the demand with product
  - (C) creates supply of goods according to demand
  - (D) above all the three functions

- (11) Price rigidity in oligopoly is a _____
(A) Special phenomenon
(B) Accidental phenomenon
(C) Uncommon phenomenon
(D) Common phenomenon
- (12) In oligopoly the demand curve is _____
(A) Completely elastic
(B) Completely inelastic
(C) Kinked
(D) Unit elastic
- (13) What is called the net production in any country ?
(A) Inter-regional production
(B) National production
(C) Regional production
(D) Political production
- (14) After specific limit how production factors become ?
(A) Divisible
(B) Constant
(C) Indivisible
(D) Not constant
- (15) "When any factor of production receives surplus of receipt over its minimum supply price, it is called rent."
Which economist has stated this ?
(A) Mrs. Joan Robinson
(B) Mayers
(C) Bolding
(D) Prof. Mill
- (16) There are _____ types of wages.
(A) Two
(B) Three
(C) Four
(D) Five
- (17) "Interest is the return for self-restraint". Who has stated this ?
(A) Marshall
(B) Mayers
(C) Senior
(D) Seligman

- (18) According to Prof. Keynes interest is which type of monetary event ?
 (A) Pure
 (B) Mixed
 (C) Impure
 (D) Complex
- (19) Which economist has presented the risk theory of profit ?
 (A) Knight
 (B) Schumpeter
 (C) J. B. Clark
 (D) Hawley
- (20) 'Profit is mixed and puzzling income' Who has said this ?
 (A) Schumpeter
 (B) Leftwich
 (C) Tausing
 (D) Keynes

2 Explain the equilibrium of the firm and industry in the long run under perfect competition. **10**

OR

What is price discrimination ? When does it become possible ?

3 Explain the limitations of the marginal productivity theory of distribution ? **10**

OR

Explain the meaning of monopoly and its characteristics.

4 Explain the effects of selling cost on demand curve. **10**

OR

Explain the risk and uncertainty theory of profit.

5 Explain the modern principle of rent. **10**

OR

What is oligopoly ? Explain the characteristics of oligopolistic competition.

6 Explain the price determination and equilibrium of the firm and group in the long run under monopolistic competition. **10**

OR

Explain the factors affecting real wage.